

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1806

гр. София, 12.07.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на дванадесети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Христо Лазаров

Членове: Женя Димитрова

Николай Ст. Метанов

като разгледа докладваното от Женя Димитрова Въззивно частно гражданско дело № 20221000501647 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.274, ал.1, т.1 ГПК.

Образувано е по постъпила частна жалба от Е. Д. М. против определение № 290/05.05.2022 година, постановено по гр.д.№ 629/2021 г. по описа на Софийски окръжен съд, Г О, III състав, с което е прекратено производството по делото и същото е изпратено по подсъдност на Административен съд София, на осн. чл.1 ЗОДОВ.

Частният жалбоподател твърди в жалбата си, че определението е неправилно, тъй като в исковата молба са наведени твърдения, че ищецът е бил държан с белезници в съдебната зала по време на провеждането на гражданско дело пред СГС, по което е бил страна, поради което надлежен ответник по делото е СГС, а не ГДИН, както е приел съда. Определянето на ответника се извършва от ищеца, а не от съда. Видно от обстоятелствата, изложени в исковата молба е, че се касае за иск с правно основание чл.2в ЗОДОВ, а не чл.1, ал.1 ЗОДОВ, както е приел съда. Моли въззивният съд да отмени обжалваното разпореждане и върне делото за продължаване на съдопроизводствените действия.

Частната жалба е подадена от надлежна страна в срока срещу подлежащ на обжалване съдебен акт и е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Производството по гр.д.№ 629/2021 г. по описа на Софийски окръжен

съд, ГО, III състав е образувано по искова молба от Е. Д. М., в която същият излага, че е претърпял неимуществени вреди в размер на 50 000 лева от противоправното поведение на СГС за това, че на 15.10.2019 година в съдебно заседание в СГС е бил държан с белезници в съдебната зала по време на провеждането на гражданско дело.

Съдът е този, който следва, съгласно заложеното в чл.7 ГПК служебно начало, да следи за допустимостта и надлежното извършване на процесуалните действия от страните, като съдът е този, който дава правната квалификация на иска, изхождайки от изложените в исковата молба факти и обстоятелства.

Процесуалната легитимация на страните е предпоставена от правото на иск, което е процесуално правомощие на страната да се задължи съдът да разреши конкретен граждански спор. Правото на иск принадлежи на страната по материалното правоотношение, на носителя на материалното право, накърнено от правния спор, поради което твърденията на страната в исковата молба следва да съдържат твърдения относно правото, което е накърнено. Процесуалната легитимация се определя от принадлежността на материалното право, засегнато от правния спор, въведена от ищеца, чрез неговите твърдения. Съдът, дължи съгласно чл.7 ГПК, с оглед изложените в исковата молба твърдения да определи надлежните страни, като изхожда от твърденията в исковата молба. Процесуалната легитимация се определя от правното твърдение на ищеца относно спорното право, както е индивидуализирано от основанията и петитума на исковата молба, като процесуалната легитимация е процесуална предпоставка и то от категорията на абсолютните като за нея съдът следи служебно.

Исковите по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс, като местната подсъдност се определя по чл. 7, ал. 1 (чл. 1, ал. 2 ЗОДОВ). Разпоредбата на чл. 203 АПК предвижда, че гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица.

Активно легитимирана страна по иска може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и

общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението

на административната дейност. Наличието на тези предпоставки е абсолютно условие за ангажиране на отговорността на държавата и съответно присъждане на обезщетение - чл. 1, ал.1, вр. чл. 4 ЗОДОВ. В случай, че една от тези предпоставки не е на лице, отговорността за вреди на държавата не може да бъде ангажирана.

Разпоредбата на чл. 391, ал. 2 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) предвижда, че Главна дирекция "Охрана" е юридическо лице към министъра на правосъдието. По силата на чл. 391, ал. 3, т. 6 ЗСВ Главна дирекция "Охрана" конвоира обвиняеми и подсъдими, за които се иска или е постановена мярка за неотклонение задържане под стража, или лица, изтърпяващи наказания в местата за лишаване от свобода, до органите на съдебната власт. Съгласно чл. 1, ал. 2 от Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на Главна дирекция „Охрана“ (Правилата) „конвойната дейност“ е дейност по охрана и изолация на лице/а/ с мярка за неотклонение „задържане под стража“

или изтърпяващо/и наказание в местата за лишаване от свобода, извършвана от конвоен наряд, на място или при движение по определен маршрут, ходом или със специален автомобил. В чл. 2 от Правилата е предвидено, че основните сили, осъществяващи конвойната дейност, включително и охрана и изолация на лицата, са служителите на Главна дирекция „Охрана“ със съответните правомощия.

Съдът не е обвързан от правната квалификация в исковата молба, но е обвързан от изложените в нея фактически основания, с оглед диспозитивното начало на иския процес. В случая, претенцията на ищеца за вреди е основана на обстоятелството, че по време на заседанията в Софийски градски съд, в съдебната зала по нареждане на председателя на състава е бил с белезници, при което според твърденията му са нарушени неговите права, като

направеното изложение на обстоятелствата в исковата молба изключва извода, че надлежен ответник е ГДО, тъй като се претендира вредите да са настъпили от разпореждането на съда в съдебната зала, което изключва приложението на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за да се приеме, че компетентен е административният съд.

Председателстващият състава не е част от държавната администрация, не осъществява административно обслужване и не извършва административни услуги по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за администрацията, съответно не е служител на административен орган по смисъла на § 1, т. 1 ДР на АПК.

В случая от изложените основания на иска от ищеца е очевидно, че се касае за твърдения за вреди настъпили от действие на съдия, поради което с оглед функционалния имунитет надлежен ответник е съдът. Исковете за обезщетения за вреди, причинени от дейността на правозащитните органи, се разглеждат от общите съдилища по реда, установен в ГПК, в това число: по чл. 2 ЗОДОВ - в изрично предвидени в разпоредбата хипотези, и по чл. 2в, т. 2 ЗОДОВ - поради съществено нарушение на правото на ЕС.

Отговорността на държавата от достатъчно съществено нарушение на норми по правото на ЕС, е регламентирана в чл. 2в ЗОДОВ, а именно:

"Чл. 2в. (1) Когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, исковете се разглеждат от съдилищата по реда на:

Административнопроцесуалния кодекс - за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд;

Гражданския процесуален кодекс - извън случаите по т. 1, като ответникът по делата се определя по реда на чл. 7. "

Поради несъвпадане на крайните правни изводи на двете инстанции обжалваното определение следва да бъде отменено и делото върнато на СОС за продължаване на съдопроизводствените действия.

Водим от горното, Софийският апелативен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 290/05.05.2022 година, постановено по гр.д.№ 629/2021 г. по описа на Софийски окръжен съд, ГО, III състав, с което е прекратено производството по делото и същото е изпратено по подсъдност на Административен съд София, на осн. чл.1 ЗОДОВ и ВРЪЩА на СОС за продължаване на съдопроизводствените действия.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____